

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 6. 12. 2012
COM(2012) 757 final

2012/0352 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie rozhodnutie 2011/344/EÚ o poskytnutí finančnej pomoci Únie Portugalsku

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Rada na žiadosť Portugalska poskytla Portugalsku 17. mája 2011 finančnú pomoc (vykonávacie rozhodnutie Rady 2011/344/EÚ) na podporu dôsledného programu ekonomických reforiem, ktorého cieľom je obnoviť dôveru, umožniť návrat hospodárstva k udržateľnému rastu a ochrániť finančnú stabilitu v Portugalsku, eurozóne a EÚ.

V súlade s článkom 3 ods. 10 rozhodnutia 2011/344/EÚ Komisia spolu s MMF a v spolupráci s ECB uskutočnila šieste preskúmanie s cieľom posúdiť pokrok pri vykonávaní dohodnutých opatrení, ako aj ich účinnosť a hospodársky a sociálny vplyv.

Berúc do úvahy nedávny hospodársky, fiškálny a finančný vývoj a politické opatrenia sa Komisia domnieva, že sú nevyhnutné niektoré zmeny podmienok hospodárskej politiky, ktoré tvoria základ pomoci, aby sa zaistilo dosiahnutie cieľov programu, ako je vysvetlené v odôvodneniach navrhovaných zmien a doplnení vykonávacieho rozhodnutia Rady.

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie rozhodnutie 2011/344/EÚ o poskytnutí finančnej pomoci Únie Portugalsku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus¹, a najmä na jeho článok 3 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V súlade s článkom 3 ods. 10 vykonávacieho rozhodnutia Rady 2011/344/EÚ Komisia spolu s Medzinárodným menovým fondom (MMF) a v spolupráci s Európskou centrálnou bankou (ECB) uskutočnila šieste preskúmanie pokroku príslušných orgánov pri vykonávaní dohodnutých opatrení, ako aj ich účinnosti a hospodárskeho a sociálneho vplyvu.
- (2) Po výraznom poklese 3 % v reálnych hodnotách v roku 2012 sa očakáva, že hospodárska činnosť sa od druhého polroku 2013 bude postupne oživovať a štvrťročné miery rastu budú opäť pozitívne. Následne sa očakáva, že toto oživovanie hospodárstva sa v roku 2014 zrýchli aj napriek nepriaznivému vývoju domácej spotreby. Makroekonomický výhľad však ohrozujú negatívne riziká. Najmä výraznejšie zhoršenie hospodárskej situácie v niektorých krajinách eurozóny v porovnaní s očakávaniami by sa účinkom presahovania prejavilo aj v Portugalsku.
- (3) Cieľový rozpočtový deficit na rok 2012 vo výške 5 % HDP je aj napriek istým rizikám stále platný. Zatiaľ čo plnenie rozpočtu na strane výdavkov zostáva pod kontrolou, príjmy vykazované do októbra stále nedosahovali už nadol upravené cieľové hodnoty. V záujme dosiahnutia cieľového deficitu sa zavádzajú doplnkové úsporné opatrenia vo výške približne 0,3 % HDP, existujú však isté pochybnosti o tom, aký bude ich výsledný prínos. A nakoniec, štatistický úrad ešte stále posudzuje, či možno predaj letiskovej koncesie (ANA) v odhadovanej výške 0,7 % HDP považovať za operáciu znižujúcu deficit.
- (4) Zákon o rozpočte na rok 2013, ktorý bol prijatý 27. novembra, zahŕňa diskrečné opatrenia vo výške viac ako 3 % HDP zamerané na dosiahnutie cieľového deficitu 4,5 % HDP v roku 2013. Na strane rozpočtových výdavkov sa počíta so značným znížením mzdových nákladov vo verejnom sektore prostredníctvom zníženia počtu zamestnancov spolu so znížením platieb za prácu nadčas, ako aj ďalších kompenzácií. Racionalizačné úsilie zamerané na sektor zdravotníctva, štátne podniky a verejno-súkromné partnerstvá sa zintenzívni, zatiaľ čo sociálne výdavky sa ešte viac obmedzia. Na strane rozpočtových

¹ Ú. v. EÚ L 118, 12.5.2010, s. 1.

príjmov sa počíta s komplexnou reformou dane z príjmu fyzických osôb, ktorou sa zníži počet daňových pásem a zvýši sa priemerná sadzba dane v súlade s európskymi štandardmi, pričom sa zachová progresívnosť a obmedzia sa daňové výhody. Okrem toho sa uloží prirážka vo výške 3,5 % na časť zdaniteľných príjmov presahujúcu minimálnu mzdu, ako aj solidárna daň vo výške 2,5 % z príjmu v najvyššom daňovom pásme a vo výške 5 % z príjmu nad 250 000 EUR. Príjmy plynúce z daní z príjmu právnických osôb sa okrem iného zvýšia tak, že sa obmedzí odpočítateľnosť úrokových nákladov, zníži sa prah, od ktorého sa uplatňuje najvyššia sadzba na zisky, a zmení sa metodika pre osobitné zálohové platby spoločností podliehajúcich skupinovému zdaneniu. Rozpočet zahŕňa aj zmeny v nepriamom zdaňovaní, najmä zvýšenie spotrebnej dane z tabaku, alkoholu a zemného plynu, a rozšírenie základu pre zdaňovanie nehnuteľností po opätovnom ocenení nehnuteľností a zavedenie dane z finančných transakcií. Okrem toho dôjde aj k rastu sociálnych odvodov, keďže sa budú uplatňovať aj na príplatky zamestnancov verejnej správy a na dávky v nezamestnanosti.

- (5) Ak sa vezmú do úvahy opatrenia plánované v rozpočte, zvýšenie príjmov sa bude na fiškálnej úprave v roku 2013 podieľať 80 %, zatiaľ čo zostávajúcich 20 % sa dosiahne obmedzeniami výdavkov (po zohľadnení vplyvu opätovného zavedenia 13. platu vo verejnom sektore a mesačného dôchodku vo výške 1,1 na základe rozsudku ústavného súdu). Vzhľadom na riziká spojené s touto úpravou, ktorá je výrazne závislá od príjmov, orgány pripravujú núdzové opatrenia vo výške 0,5 % HDP, ktoré sa budú aktivovať v prípade, že sa riziká konkretizujú. Tieto opatrenia budú pozostávať prevažne z úspor výdavkov, najmä ďalšieho znižovania mzdových nákladov, a budú spresnené začiatkom roku 2013 s dostatočným predstihom pred siedmym preskúmaním.
- (6) Postup úpravy rozpočtu sa opiera o celý rad štrukturálnych opatrení zameraných na posilnenie kontroly nad výdavkami verejných financií a zlepšenie výberu daní. Plánuje sa najmä komplexná reforma rozpočtového rámca, aby bola v súlade s osvedčenými postupmi v rámci rozpočtových postupov a rozpočtového riadenia. Nový systém kontroly záväzkov začína prinášať výsledky, ale jeho uplatňovanie je nutné pozorne monitorovať, aby sa zabezpečilo, že záväzky budú v súlade s finančnými prostriedkami. V reformách verejnej správy, ktoré už priniesli významné úspory, sa bude pokračovať. Kľúčové reformy zamerané na reštrukturalizáciu správy príjmov sú takmer dokončené a orgány posilňujú kontrolu a zhodu v oblasti príjmov. Začali sa opätovné rokovania o verejno-súkromných partnerstvách, pričom v roku 2013 a v nasledujúcom období sa plánujú významné úspory. Očakáva sa, že štátne podniky dosiahnu prevádzkovú rovnováhu v priemere ku koncu roka. Reformy v sektore zdravotníctva prinášajú významné úspory a ich vykonávanie pokračuje zhruba v súlade so stanovenými cieľmi.
- (7) Začalo sa komplexné preskúmanie výdavkov s cieľom zvýšiť efektívnosť a poctivosť verejných služieb a zároveň dosiahnuť úspory výdavkov vo výške približne 4 miliardy EUR alebo 2,5 % HDP. Cieľom preskúmania je obmedziť duplicitnú zamestnanosť v službách a subjektoch verejného sektora a prerozdeliť zdroje do výdavkových oblastí, ktoré majú priaznivý vplyv na rast. Do februára 2013 by sa mali tieto opatrenia identifikovať a kvantifikovať a mal by sa stanoviť harmonogram ich vykonávania. Program stability na rok 2013 bude obsahovať podrobnejšie informácie o strednodobom pláne fiškálnej konsolidácie.
- (8) Podľa súčasných prognóz Komisie týkajúcich sa rastu nominálneho HDP (−1,0 % HDP v roku 2011, −2,3 % v roku 2012, 0,3 % v roku 2013 a 2 % v roku 2014) a fiškálnych cieľov 5 % HDP v roku 2012, 4,5 % v roku 2013 a 2,5 % v roku 2014 sa očakáva, že pomer dlhu k HDP sa bude vyvíjať takto: 108,1 % v roku 2011, 120 % v roku 2012, 122,2 % v roku 2013 a 122,3 % v roku 2014. Pomer dlhu k HDP by sa teda začal od roku 2012 stabilizovať a po roku 2014 by začal klesať za predpokladu ďalšieho znižovania deficitu. Na dynamiku dlhu

vplýva niekoľko mimorozpočtových operácií vrátane rozsiahlych nákupov finančných aktív, najmä na účely prípadnej rekapitalizácie bánk a financovania štátnych podnikov, a rozdiely medzi akruálnymi a hotovostnými úrokovými platbami.

- (9) Zvýšenie kapitálu v objeme 8,2 miliardy EUR je takmer dokončené a zainteresovaným bankám umožní, aby dosiahli regulačné kapitálové rezervy stanovené EBA, ako aj koncoročný cieľ vlastného kapitálu Tier 1 vo výške 10 % stanovený v programe. Orientačný cieľ pomeru úverov ku vkladom vo výške 120 % do roku 2014 bude pravdepodobne splnený, keďže niektoré banky sa už teraz nachádzajú pod touto prahovou hodnotou. Úsilie o diverzifikáciu zdrojov financovania podnikového sektora sa zintenzívňuje. Právne akty týkajúce sa riešenia krízových situácií bánk vrátane plánov na oživenie, preklenovacích bánk a fondov na riešenie krízovej situácie bánk sa dokončujú.
- (10) Ďalší pokrok sa zaznamenal v zavádzaní štrukturálnych reforiem zameraných na podporu rastu a konkurencieschopnosti. Orgány sa okrem posilňovania aktívnych politík trhu práce zaviazali znížiť platby odstupného v snahe podporiť flexibilitu trhu práce a tvorbu pracovných miest. Vykonávanie akčných plánov zameraných na stredoškolské vzdelanie a odbornú prípravu celkovo napreduje podľa harmonogramu.
- (11) Transpozícia smernice o službách zameraná na odstraňovanie prekážok brániacich vstupu a na stimulovanie hospodárskej súťaže a hospodárskej činnosti prostredníctvom uľahčenia prístupu novým účastníkom na trh v rôznych hospodárskych režimoch napreduje dobrým tempom. Zjednodušujú sa aj postupy udeľovania licencií a ďalšie administratívne záťaž v rôznych hospodárskych odvetviach, ako sú životné prostredie, územné plánovanie, poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, priemysel alebo geológia. Pripravuje sa rámcový zákon, ktorým sa majú stanoviť hlavné zásady fungovania najdôležitejších vnútroštátnych regulačných orgánov (VRO), pričom sa im má udeliť silná nezávislosť a samostatnosť.
- (12) Reformy súdneho systému napredujú podľa dohodnutého harmonogramu. Ďalší pokrok sa dosiahol v znižovaní počtu nevyriešených prípadov, ako aj v rozsiahlejších reformách, ako je napríklad zemepisná reorganizácia súdnych obvodov a reforma občianskeho súdneho poriadku.
- (13) Každé opatrenie požadované v tomto rozhodnutí je dôležité z hľadiska ozdravenia hospodárskej a finančnej situácie v Portugalsku a obnovenia jeho kapacity samofinancovania na trhoch,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Článok 3 vykonávacieho rozhodnutia 2011/344/EÚ sa mení a dopĺňa takto:

- (1) Odsek 7 sa nahrádza takto:

„7. V priebehu roka 2013 Portugalsko prijme v súlade so špecifikáciami uvedenými v memorande o porozumení tieto opatrenia:

- a) deficit verejných financií v roku 2013 nesmie presiahnuť 4,5 % HDP. Rozpočet na rok 2013 musí obsahovať trvalé konsolidačné opatrenia vo výške najmenej 3 % HDP, ktoré budú zamerané na zníženie deficitu verejných financií v lehote uvedenej v odseku 3. Portugalská vláda preskúma spôsoby, ako zvýšiť podiel zníženia výdavkov v celkovom konsolidačnom balíku na rok 2013 s cieľom zaistiť strednodobú fiškálnu úpravu zameranú

na stranu výdavkov a priaznivú pre rast. Vzhľadom na riziká spojené s plnením rozpočtu portugalská vláda pripraví začiatkom roka 2013 núdzové opatrenia vo výške 0,5 % HDP, ktoré by sa mali aktivovať v prípade konkretizácie týchto rizík;

- b) rozpočet na rok 2013 musí obsahovať opatrenia zamerané na zvyšovanie príjmov, najmä reformu dane z príjmov fyzických osôb, ktorou sa zjednoduší štruktúra dane, rozšírenie základu dane odstránením niektorých daňových výhod a zvýšenie priemernej daňovej sadzby za súčasného zachovania progresívnosti; rozšírenie základu dane z príjmu právnických osôb; zvýšenie daňovej sadzby na príjmy z investícií; zvýšenie spotrebných daní a zmeny v pravidelnom zdaňovaní nehnuteľností;
- c) rozpočet na rok 2013 musí obsahovať opatrenia na úsporu výdavkov, najmä zefektívnenie verejnej správy, vzdelávania, zdravotníctva a sociálnych dávok; obmedzenie mzdových nákladov znížením stavu stálych a dočasných zamestnancov a zníženie platieb za prácu nadčas; zefektívnenie verejných a súkromných sociálnych transferov a dotácií; obmedzenie transferov miestnym a regionálnym orgánom; a zníženie prevádzkových a kapitálových výdavkov štátnych podnikov;
- d) Portugalsko bude pokračovať vo vykonávaní svojho programu privatizácie;
- e) Portugalsko vypracuje spoločné usmernenia pre odhadovanie príjmov pre miestne samosprávy;
- f) Portugalsko prehľbí používanie zdieľaných služieb vo verejnej správe;
- g) Portugalsko zníži počet miestnych pracovísk príslušných ministerstiev (napr. v oblasti daní, sociálneho zabezpečenia, súdnictva) tak, že ich zlúči do kontaktných miest pre občanov a bude pokračovať v rozvíjaní elektronickej verejnej správy počas trvania programu;
- h) Portugalsko bude pokračovať v reorganizácii a racionalizácii nemocničnej siete prostredníctvom špecializácie, koncentrácie a znižovania počtu nemocničných služieb, ako aj spoločného riadenia a spoločnej prevádzky nemocníc. Do konca roku 2013 dokončí zavádzanie akčného plánu;
- i) s podporou medzinárodne uznávaných odborníkov a po prijatí zmien a doplnení nového zákona č. 6/2006 o mestských nájomných zmluvách a zákonnej vyhlášky, ktorou sa zjednodušuje správne konanie týkajúce sa renovácie, Portugalsko vykoná komplexné preskúmanie fungovania trhu s nehnuteľnosťami;
- j) Portugalsko vytvorí celoštátny registračný systém pozemkov, ktorý umožní rovnocennejšie rozdelenie výhod a nákladov pri vykonávaní územného plánovania;
- k) Portugalsko prijme plne funkčný riadiaci nástroj na analýzu, monitorovanie a hodnotenie výsledkov a dosahu politik vzdelávania a odbornej prípravy a zostaví zoznam referenčných odborných škôl;
- l) Portugalsko dokončí prijatie zostávajúcich sektorových zmien a doplnení, ktoré sú potrebné na úplné zavedenie smernice o službách;
- m) Portugalsko vykoná ciele opatrenia zamerané na dosiahnutie trvalého zníženia počtu nevyriešených prípadov presadzovania práva s cieľom vyriešiť problém prietahov v súdnom konaní;

- n) Portugalsko prijme rámcový zákon o hlavných vnútroštátnych regulačných orgánoch s cieľom zaručiť ich úplnú nezávislosť a finančnú, administratívnu a riadiacu samostatnosť;
- o) Portugalsko zlepši podnikateľské prostredie tak, že dokončí zostávajúce reformy zamerané na obmedzenie administratívnej záťaže [jednotné kontaktné miesta stanovené v smernici o službách a projekty „nulového schvaľovania“] a vykoná ďalšie zjednodušenia existujúcich postupov udeľovania licencií, predpisov a inej administratívnej záťaže v hospodárstve, ktoré sú hlavnou prekážkou rozvoja hospodárskej činnosti;
- p) Portugalsko dokončí reformu právnych predpisov o prístavoch a systémy riadenia prístavov vrátane revízie koncesii na prevádzkovanie prístavov;
- q) Portugalsko zavedie opatrenia na podporu fungovania systému dopravy;
- r) Portugalsko zavedie opatrenia na odstránenie tarifného dlhu v oblasti energetiky a v plnej miere transponuje tretí energetický balík EÚ.“

* Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36.

** Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 1.

*** Ú. v. EÚ L 48, 23.2.2011, s. 1.

- (2) Odsek 9 sa nahrádza takto:

„9. S cieľom obnoviť dôveru vo finančný sektor musí Portugalsko primeraným spôsobom rekapitalizovať svoj bankový sektor a zabezpečiť organizované znižovanie zadlženia. Portugalsko v tejto súvislosti vykoná stratégiu pre portugalský bankový sektor dohodnutú s Komisiou, ECB a MMF tak, aby bola zachovaná finančná stabilita. Portugalsko predovšetkým:

- a) vyzve banky, aby udržateľným spôsobom posilnili svoje kolaterálne nárazníky;
- b) zaistí vyvážené a organizované znižovanie zadlženia bankového sektora, ktoré má rozhodujúci význam z hľadiska trvalého odstránenia nerovnováh vo financovaní. Cieľom plánov financovania bánk je znížiť pomer úverov k vkladom na orientačnú hodnotu približne 120 % v roku 2014 a znížiť závislosť od financovania z Eurosystému v strednodobom horizonte. Tieto plány financovania sa preskúmajú každý štvrtý rok;
- c) podporí diverzifikáciu alternatívnych zdrojov financovania podnikového sektora, a najmä malých a stredných podnikov (MSP) prostredníctvom celého radu opatrení zameraných na zlepšenie ich prístupu na kapitálové trhy a k poisteniu vývozného úveru;
- d) bude pokračovať v racionalizácii štátom vlastnenej skupiny CGD;
- e) zoptimalizuje postup sanácie aktív prevedených z BPN na tri účelovo vytvorené štátne subjekty prostredníctvom externalizácie správy aktív na profesionálnu tretiu stranu s mandátom vykonávať sanáciu aktív postupom času. Portugalská vláda vyberie stranu spravujúcu úvery na základe súťažného konania a zahrnie do mandátu primerané motivačné faktory na účely maximalizácie sanácií a minimalizácie prevádzkových nákladov. Portugalská vláda zaistí včasný predaj dcérskych spoločností a aktív v ďalších dvoch účelovo vytvorených štátnych subjektoch;

- f) na základe predloženého súboru predbežných návrhov na podporu diverzifikácie alternatívnych zdrojov financovania podnikového sektora vypracuje a zavedie riešenia poskytujúce pre podnikový sektor alternatívne zdroje financovania oproti tradičnému bankovému úveru. Portugalská vláda posúdi účinnosť vládou financovaných schém poistenia vývozných úverov s cieľom prijať primerané opatrenia na podporu vývozu v súlade s požiadavkami Únie;
- (g) zaistí počiatočné a pravidelné mechanizmy financovania fondu na riešenie krízovej situácie bánk v dvoch krokoch – po prvé, schválením zákonnej vyhlášky o príspevkoch bánk do fondu na riešenie krízovej situácie bánk a po druhé, schválením oznámenia orgánov dohľadu o osobitných pravidelných príspevkoch bánk; schváli oznámenia orgánov dohľadu o plánoch na riešenie problémov. Prioritne sa budú vykonávať tie plány na oživenie a riešenie problémov, ktoré majú systémový význam;
- (h) zavedie rámec, ktorý umožní finančným inštitúciám začať mimosúdnu reštrukturalizáciu dlhov domácností, uľahčiť vykonávanie reštrukturalizácie dlhu podnikov a vykonať akčný plán zameraný na zvýšenie povedomia verejnosti o reštrukturalizačných nástrojoch;
- (i) predloží parlamentu zmeny a doplnenia právneho rámca upravujúceho prístup k verejnému kapitálu, aby štát mohol za prísne stanovených podmienok a v súlade s pravidlami o štátnej pomoci vykonávať kontrolu nad danou inštitúciou a uskutočniť povinnú rekapitalizáciu.“

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Portugalsku.

Článok 3

Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*